

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/5191
6.K=150

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-192/2414/4895
Konu : Yazılı soru önergesi

23/03/2012

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/03/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-56561 sayılı yazı,
b) 10/04/2012 tarihli ve 1484/3088 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrikulu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5191 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-192/2710/5499
Konu : Yazılı soru önergesi

23/07/2012

Sayın Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5191 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Adli Olgular Değerlendirme Kurulu tarafından hazırlanan Raporun, 13/12/2010 tarihinde Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ulaştığı;

Yer ve kişi ismine yer verilmeyen Raporun, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi amacıyla bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar dikkate alınarak hazırlandığı;

Bakanlığımızca, Raporda yer alan öneriler dikkate alınarak, 07/01/2011 tarihinde Cumhuriyet başsavcılıklarının tümüne yazı gönderildiği,

Anlaşılmıştır.

II- Pozantı M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuyla ilgili olarak, 25 ve 26 Şubat 2012 tarihlerinde çeşitli medya kuruluşlarında yapılan haberler üzerine, söz konusu Kuruma kontrolör gönderilmiş ve ileri sürülen iddiaların mahallinde araştırılması sağlanmıştır. Bu kapsamda yapılan inceleme sonucunda 6 ceza infaz kurumu görevlisi hakkında adli ve idari soruşturma başlatılmıştır.

III- Kurumda meydana geldiği iddia edilen olaylar üzerine, hükümlü ve tutuklu çocuklar, olumsuz etkilerden korunmaları, daha iyi şartlarda barındırılmaları, adli ve idari soruşturmaların daha sağlıklı yapılabilmesi amacıyla, Bakanlığımızca alınan karar doğrultusunda modern ceza infaz sistemine göre inşa edilen, Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilmişlerdir.

2010-2014 Yatırım Plânı çerçevesinde, Tarsus'da yeni çocuk ceza infaz kurumunun yapılması ve bu kuruma, Pozantı M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda ve diğer kapalı ceza infaz kurumlarında barındırılmakta olan hükümlü ve tutuklu çocukların yerleştirilmesi plânlanmıştır.

IV- Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu fizikî ve mimarî özellikleri itibarıyla çocukların eğitim ve rehabilitasyon faaliyetlerine uygun olarak yapılmıştır. Kurum toplam 324 kişi kapasiteli olup, 31.000 metrekare kapalı olmak üzere toplam 62.000 metrekare alan üzerine kurulmuştur.

Kurum, 3 blok hâlinde, her blokta 12 koğuş olmak üzere toplam 36 koğuştan oluşmaktadır. Her koğuşta tek kişilik 9 oda bulunmaktadır. Koğuşlarda 9 kişinin birlikte kullanımına verilmiş santraç takımı, masa tenisi, oturma grubu, buzdolabı, çamaşır makinesi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

ve televizyon bulunmaktadır. Ünitelerin havalandırma bahçesinde voleybol ve basketbol oynama alanları oluşturulmuştur.

Kurumda, çocukların eğitim ve öğretimine yönelik olarak kullanılan 5 derslik, 1 bilgisayar sınıfı, 7 atölye, 5 hobi bahçesi, 1 kapalı spor salonu, 1 açık saha ve 1 kütüphane bulunmaktadır. Kurumda barındırılan hükümlü ve tutuklu çocuklar oda sistemine dayalı koşullarda barındırılmakta olup, hücreye konuldukları veya hücrede tutuldukları yönündeki iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

Kurumda, bu uygulamanın gerekleri doğrultusunda fizikî düzenlemeler yapılarak her çocuğun eğitim, öğretim ve sosyal etkinlikleri beraber geçirdikleri zamanlar dışında, tek başına kalabilecekleri ve uyuyabilecekleri odalar oluşturulmuştur. Çocukların barındırıldıkları ünitelerdeki ortak yaşam alanları modern güvenlik sistemleriyle kontrol edilmekte, özel yaşam alanları ise özel yaşamın gizliliği ilkesi gereği izlenmemektedir.

Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde bulunan 7 ceza infaz kurumu ile personelin kalmakta olduğu 340 dairelik lojmanlar ve jandarmaya tahsis edilmiş olan binalar merkezi ısı sistemiyle ısıtılmaktadır.

V- Çocukların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişim özellikleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, modern ceza infaz anlayışına uygun Ankara, İstanbul ve İzmir'de müstakil çocuk ceza infaz kurumları hizmete açılmıştır. 2012-2017 Malî Yatırım Programı kapsamında, Diyarbakır, Tarsus ve Kayseri'de çocuk kapalı ceza infaz kurumları; İstanbul, İzmir, Erzurum ve Diyarbakır'da çocuk eğitimevleri yapımı plânlanmıştır. Ayrıca, Ankara Çocuk Eğitimevinin de 2012 yılı içinde hizmete açılması plânlanmaktadır.

Bu kurumlar, müstakil tuvalet ve banyosu bulunan tek kişilik odalardan ve gündüzleri diğer çocuklarla birlikte ortak yaşam alanları ile eğitim ve iyileştirme amacıyla oluşturulmuş bölümlerden oluşmaktadır.

VI- Ceza infaz kurumlarında, adli yönden suç teşkil eden tüm eylemler yargı mercilerine intikal ettirilmekte olup, bununla ilgili Bakanlığımızda istatistiki veri tutulmamaktadır.

VII- Ceza infaz kurumlarındaki çocuklar, her türlü şikâyetlerini kurum müdürlükleri, Cumhuriyet başsavcılıkları, infaz hâkimlikleri ve izleme kurulları başta olmak üzere tüm resmî kurum ve kuruluşlara kendileri, yakınları veya avukatları aracılığıyla bildirebilmektedirler. Ayrıca, herhangi bir şikâyet veya başvuru olmasa bile, kurum personeli tarafından şikâyete konu olabilecek bir duyum alındığında derhal ilgili mercilere iletilmektedir.

Çocuk ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevleri Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Kontrolörler Kurulu ve adalet müfettişleri tarafından düzenli olarak denetlenmekte ve bu denetim sonuçları Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından izlenmektedir. Ayrıca infaz hâkimlikleri, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu ve il ve ilçe insan hakları kurullarınca da denetlenebilmektedir.

VIII- Çocuklar, psikolojik ve sosyal problemlerine çözüm bulabilmek amacıyla kurumda görevli psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarıyla görüşebilmektedirler. Bu kapsamda, kurum uzmanları, çocuğun bireysel özelliklerini de dikkate alarak bireysel veya grup çalışmaları yoluyla, çocukların daha sağlıklı ve uyumlu bireyler olmaları yönünde onları destekleyecek çalışmaları yürütmektedirler. Bu esnada, ailesi veya başka sosyal destek

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

sistemleri de harekete geçirilerek çocuğa gerekli müdahalelerde bulunmaktadır. Ayrıca, salıverilme sonrası koruma ve yardım çalışmalarıyla, çocukların eğitimlerini sürdürmelerine ve iş bulmalarına yardımcı olunmaktadır. Böylece, çocukların toplumda uyumlu bireyler olarak yer almalarına katkı sağlanmaktadır.

"Ceza İnfaz Kurumlarında Çalışan Personelin Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi"(ARDIÇ Programı) kapsamında; psiko-sosyal yardım servisi tarafından, çocuk hükümlü ve tutuklulara yönelik yürütülen hizmetlerin güçlendirilmesi amacıyla, kurumların psiko-sosyal yardım servisi uzmanlarınca (sosyal hizmet uzmanı ve psikologlar) uygulanmak üzere, "Genel Bilgiler ve Yaklaşım İlkeleri", "Kişisel Gelişim", "Buradayım-Güvenli Davranış", "Aile Eğitimi", "İyiye Doğru Öfke Kontrolü", "Cinsel İstismara Yaklaşım", "İnfaz ve Koruma Memurlarına Yönelik Psiko-Sosyal Destek Bilgilendirme" isimli yedi ayrı psiko-sosyal destek ve müdahale programı geliştirilmiştir.

Bu programlarla, personelin bilgisinin artırılması, kişisel gelişim, güvenli davranış, öfke kontrolü ile çocukların kişilik ve kişisel gelişimlerinin desteklenerek, farkındalıklarının artırılması, yeni yaşam becerileri kazandırılarak suç davranışının önlenmesi amaçlanmaktadır. Aile Eğitim Programıyla da, çocuğun kurumda ve tahliye sonrasında ihtiyaç duyduğu ebeveyn desteği sağlanmasına çalışılmaktadır.

Öte yandan, 4 pilot kurumda uygulaması devam eden Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi içinde yer alan ARDEF (Araştırma-Değerlendirme Formu) ile her hükümlünün bireysel olarak değerlendirilmesi, risk düzeyinin saptanması ve bu durumuna uygun bireysel iyileştirme plânının yapılması amaçlanmaktadır. Bu bireysel iyileştirme plânının belirli dönemlerde gözden geçirilerek izleme ve takibi gerçekleştirilmekte olup, bu izleme ve değerlendirme ışığında hükümlünün erken salıverilmesi gibi yararına olabilecek plânlamalar yapılmaktadır. Bu sistemle, hükümlünün kuruma kabulü, gözlem ve sınıflandırılması, kurum yaşamı, iyileştirme faaliyetleri, ailenin sürece katılımı, yönetsel uygulamalar, salıverilme sürecine ilişkin düzenlemeler de yapılmaktadır. Söz konusu sistemin tüm kurumlara yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda UNICEF'in teknik desteğiyle, 2012-2014 yılları arasında devam edecek olan "Türkiye'de Çocuklar İçin Adalet Projesi" Bakanlığımız Ceza ve Tevkifhane Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde yürütülmektedir.

IX- Psiko-sosyal yardım servisi uzmanları (sosyal hizmet uzmanı ve psikologlar) tarafından personele yönelik uygulanan programlar arasında yer alan;

A- Cinsel İstismara Yaklaşım Programı, cinsel istismar tanımı, cinsel istismarın çocuklar üzerindeki etkileri, cinsel istismara uğrayan çocuklar için hukuksal, tıbbî ve adli süreçlerde atılması gereken temel adımlar, cinsel istismara uğrayan çocukların yaşayacağı süreçle ilgili bilgilendirilmesi, cinsel istismara maruz kalan çocuk ve ergene yaklaşım ve müdahale etkileri gibi konularda psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarının bilgilerini ve müdahale güçlerini artırmak amacıyla geliştirilmiş kılavuz niteliğinde bir programdır.

B- İnfaz ve Koruma Memurlarına Yönelik Psiko-Sosyal Destek Bilgilendirme Programları, kurumda bulunan çocuklara yönelik psiko-sosyal yardım servisi tarafından yürütülen çalışmaların kurumda hizmet veren diğer birimler ve personelle birlikte koordineli olarak etkili ve verimli yürütülmesini sağlamak ve çocuklarla çalışan personelin, çocuklarla çalışma konusunda duyarlılıklarını artırmaya yönelik bilgi paylaşımını içeren bir programdır.

Bu programlarla personelin bilgi eksiklerinin giderilmesi, kurum içi ve kurumlar arası ortak bir dil, tutum ve davranış geliştirilerek ulusal ve uluslararası çocuk hakları

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

mevzuatı ışığında çocuğun yüksek yararının hayata geçirilmesi ve hak mahrumiyetlerinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

X- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Ceza infaz kurumlarıyla ilgili olarak Bakanlığımıza gönderilen raporlar ve işlemlerle ilgili olarak;

a) 2009 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyoloji Bölümü tarafından, Bakanlığımızın izniyle, Pozantı M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan çocuk tutuklularla görüşülerek bir rapor hazırlandı; Raporun, 20/03/2012 tarihli yazıyla Bakanlığımıza ileildiği; Raporda, ceza infaz kurumunda bulunan çocukları suça iten sosyo-ekonomik ortam ve etkenler ile çocukların sosyo-demografik özelliklerinin araştırıldığı; Raporda, kötü muameleye ilişkin bulguların yer almadığı;

b) İnsan Hakları Derneği Mersin Şubesi tarafından hazırlanan, "Pozantı Çocuk Cezaevinde Yaşanan Hak İhlalleri" iddialarına ilişkin 12/07/2011 tarihli yazının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanlığınca, 09/10/2011 tarihinde Bakanlığımıza gönderildiği; yazıda ileri sürülen iddiaların araştırılması için yazı ve eklerinin 21/10/2011 tarihinde Pozantı Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği; Pozantı Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan adli ve idari soruşturmaların 04/05/2012 tarihi itibarıyla devam ettiği;

c) Adana Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu Araştırma, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunca, Adana İlinde bulunan ceza infaz kurumlarına yapılan ziyaretler sonunda hazırlanan 13/05/2010 tarihli Raporun, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı kanalıyla Bakanlığımıza gönderildiği; Raporda belirtilen konuların araştırılması sonunda hazırlanan cevap yazısının anılan Kuruma 28/03/2012 tarihinde ileildiği;

ç) Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesinin (AİÖK), Pozantı M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı ileri sürülen olaylarla ilgili olarak, iddiaların araştırılması ve ayrıntılı bilgi gönderilmesi konusunda, 04/04/2012 tarihinde Dışişleri Bakanlığından talepte bulunduğu; Dışişleri Bakanlığının konuya ilişkin yazısının 10/04/2012 tarihinde Bakanlığımıza ulaştığı; yazıyla ilgili çalışmaların devam ettiği;

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan